

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la restituirea recursurilor declarate de Mandraburca Victor și Societatea cu Răspundere Limitată „Total Agro Prim”, prin intermediul administratorului statutar Mandraburca Vector și administratorului provizoriu Roșca Vitalie,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Cooperativa de Întreprinzător „Agrostoc” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Total Agro Prim” și lui Victor Mandraburca cu privire la încasarea datoriei, penalității de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 21 martie 2024 a Curții de Apel Bălți, prin care s-au respins cererile depuse de SRL „Total Agro Prim” și Victor Mandraburca cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și încheierii din 23 aprilie 2024 a Curții de Apel Bălți, prin care au fost restituite cererile de apel declarate de Mandraburca Victor și Societatea cu Răspundere Limitată „Total Agro Prim” împotriva hotărârii din 19 octombrie 2023, din motiv că apelanții nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel,

*(Dosarul nr.2rc-45/24
NR.PIGD 2-23054925-01-2rc-11062024)*

Recursurile au fost depuse în afara termenului legal prevăzut la art.425 din Codul de procedură civilă.

*Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Central (judecător: I. Dragulean)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (judecători: E. Grumeza, D. Corolevschi, N. Chircu)*

18 septembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând, fără participarea părților, recursurile declarate de Mandraburca Victor și Societatea cu Răspundere Limitată „Total Agro Prim”, prin intermediul administratorului statutar Mandraburca Victor și administratorului provizoriu Roșca Vitalie,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi, *judecători*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 13 aprilie 2023, CÎ „Agrostoc” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Total Agro Prim” și lui Victor Mandraburca, solicitând încasarea în mod solidar din contul pârâților în beneficiul său a sumei de 419531,99 de lei cu titlu de datorie, 83193,19 lei cu titlu de penalitate în mărime de 0,1% pentru fiecare de întârziere și 15081,76 de lei taxa de stat achitată la depunerea acțiunii.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

2. Prin hotărârea din 19 octombrie 2023 a Judecătorei Edineț, sediul Central s-a admis integral acțiunea depusă de CÎ „Agrostoc”. S-a încasat în mod solidar din contul SRL „Total Agro Prim” și lui Victor Mandraburca în beneficiul CI „Agrostoc” suma de 419531,99 de lei cu titlu de datorie, 83193,19 lei cu titlu de penalitate de întârziere, 15081,76 de lei taxa de stat la depunerea acțiunii, 372 de lei cheltuieli pentru citarea publică a pârâtului, 1614,39 de lei cheltuieli de deplasare tur-retur. Până la executarea hotărârii judecătorești s-a aplicat sechestrul pe bunurile mobile și imobile, și mijloacele bănești de pe conturile bancare a SRL „Total Agro Prim” și a lui Mandraburca Victor, cu excepția celor cu destinație de achitare a salariilor angajaților în limita sumei de 419 531,99 de lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC

3. La 17 noiembrie 2023, SRL „Total Agro Prim” a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 19 octombrie 2023 a Judecătorei Edineț, sediul Central, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de fond sau modificarea hotărârii, cu respingerea acțiunii depuse de CI „Agrostoc”, în partea ce ține de

încasarea penalității în mărime de 83193,19 lei, cheltuielilor pentru citarea publică a pârâtului în mărime de 372 lei și cheltuielilor de deplasare tur-retur în sumă de 1614,39 de lei, precum și solicitării privind aplicarea sechestrului pe bunurile mobile și imobile, și mijloacele bănești de pe conturile bancare a SRL „Total Agro Prim” și a lui Mandraburca Victor în limita sumei de 419531,99 de lei. Totodată, apelantul a indicat că motivele de fapt și de drept, pe care se întemeiază apelul le va prezenta după ce va lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe, precum și amânarea achitării taxei de stat până la examinarea apelului (f.d.115-116).

4. La 17 noiembrie 2023, Mandraburca Victor a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea hotărârii din 19 octombrie 2023 a Judecătoriei Edineț, sediul Central, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de fond. Totodată, apelantul a indicat că motivele de fapt și de drept, pe care se întemeiază apelul le va prezenta după ce va lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe, precum și amânarea achitării taxei de stat până la examinarea apelului (f.d.118).

5. La 10 ianuarie 2024 a fost întocmită hotărârea integrală din 10 ianuarie 2024 a Judecătoriei Edineț, sediul Central.

6. La 15 martie 2024, SRL „Total Agro Prim” reprezentată de administratorul statutar Mandraburca Victor și Mandraburca Victor au depus apelurile motivate, fără a anexa la acestea dovezile de plată a taxei de stat (f.d.161-165, 173-176). Totodată, în cererile de apel SRL „Total Agro Prim” reprezentată de administratorul statutar Mandraburca Victor și Mandraburca Victor au solicitat prin prisma art.85 alin.(4) din Codul de procedură civilă scutirea integrală de la plata taxei de stat pentru depunerea cererilor de apel.

7. La 09 aprilie 2024, prin poșta electronică, Mandraburca Victor și SRL „Total Agro Prim”, prin intermediul administratorului statutar Mandraburca Victor și administratorului provizoriu Roșca Vitalie au depus cereri suplimentare, prin care au solicitat repetat scutirea de la plata taxei de stat (f.d.192-193, 195-196).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

8. Prin încheierea din 02 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți au fost respinse cererile apelanților SRL „Total Agro Prim” și Mandraburca Victor cu privire la amânarea achitării plății taxei de stat la depunere apelurilor. Nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de SRL „Total Agro Prim” și Mandraburca Victor și s-a acordat apelanților termen-limită de înlăturare a neajunsurilor cererilor de apel. S-a acordat apelantului SRL „Total Agro Prim” termen-limită de înregistrare a dovezii de plată a taxei de stat, în original, în mărime de 1871,84 de lei, a cererii de apel motivat, cu semnătură olografă sau electronică

omologată, în original, în limba română, în copii pentru toți participanții la proces în Direcția Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Bălți până la data de 15 martie 2024. S-a acordat apelantului Mandraburca Victor termen-limită de înregistrare a dovezii de plată a taxei de stat, în original, în mărime de 11311,31 de lei, a cererii de apel motivat, cu semnătură olografă sau electronică omologată, în original, în limba română, în copii pentru toți participanții la proces în Direcția Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Bălți până la data de 15 martie 2024. S-a explicat apelanților că în situația în care nu vor fi lichidate neajunsurile cererii de apel în termenul stabilit, apelurile nu vor fi considerate depuse și împreună cu toate documentele anexate, vor fi restituite.

9. Prin încheierea din 21 martie 2024 a Curții de Apel Bălți au fost respinse cererile depuse de SRL „Total Agro Prim” și Mandraburca Victor cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelurilor. S-a acordat apelanților termen-limită suplimentar pentru înlăturarea neajunsurilor cererilor de apel. S-a acordat apelantei SRL „Total Agro Prim” termen până la 08 aprilie 2024 să prezinte în original în Direcția Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Ape Bălți dovada de plată a taxei de stat în mărime de 1871,84 de lei. S-a acordat apelantului Victor Mandraburca termen până la 08 aprilie 2024 să prezinte în original în Direcția Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Ape Bălți dovada de plată a taxei de stat în mărime de 1871,84 de lei. S-a explicat apelanților că dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate în termenul stabilit, apelul nu va fi considerat depus și împreună cu toate documentele anexate vor fi restituite.

10. Prin încheierea din 23 aprilie 2024 a Curții de Apel Bălți s-a restituit apelanților SRL „Total Agro Prim” și Mandraburca Victor cererile de apel, împreună cu documentele anexate la acestea, din motiv că în termenul stabilit de instanța de apel nu au fost prezentate dovezile de plată a taxelor de stat.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

11. La 29 mai 2024, prin intermediul poștei electronice, Mandraburca Victor și SRL „Total Agro Prim”, prin intermediul administratorului statutar Mandraburca Vector și administratorului provizoriu Roșca Vitalie au depus cereri de recurs, prin care au solicitat scutirea de plată plata taxei de stat pentru examinarea cererii de apel împotriva hotărârii primei instanțe, casarea încheierii din 21 martie 2024 a Curții de Apel Bălți, prin care s-au respins cererile de scutire de la plata taxei de stat, casarea încheierii din 23 aprilie 2024 a Curții de Apel Bălți, prin care au fost restituite apelurile

declarate de Mandraburca Victor și SRL „Total Agro Prim”, cu trimiterea cauzei spre judecare a apelurilor în fond la Curtea de Apel Bălți.

MOTIVELE RECURUSLUI

12. În susținerea cererilor de recurs, care sunt identice după formă și conținut, Mandraburca Victor și SRL „Total Agro Prim”, prin intermediul administratorului statutar Mandraburca Vector și administratorului provizoriu Roșca Vitalie au indicat că instanța de apel nu a ținut cont că au anexat suficiente dovezi care confirmă situația lor financiară precară, fără a lua în considerare faptul că la 09 aprilie 2023 au depus cereri suplimentare de scutire de la plata taxei de stat, la care s-a anexat copia încheierii a Judecătoriei Edineț, sediul Central din 15 martie 2024, prin care a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de creditorul SRL „DV Plus”, fiind instituită o perioadă de observație, cu desemnarea în calitate de administrator provizoriu pe Roșca Vitalie.

13. Este eronată concluzia instanței de apel că la conturile lor bancare deschise la BC „Moldova Agroindbank” SA sunt disponibile mijloace financiare în sumă de 976 703,55 lei, deoarece soldul mijloacelor financiare disponibile ar fi constituit la data emiterii certificatului suma de -976703,55 lei, ceea ce în esență constituie suma blocată (valoarea sechestrelor aplicate de către executorii judecătorești). La conturile bancare ale întreprinderii nu au fost și nu există mijloace financiare pentru achitarea taxei de stat.

14. De fapt, suma de 976 703,55 lei reprezintă suma blocată la cont, adică valoarea sechestrelor aplicate pe procedurile de executare pentinde.

15. Cu toate acestea, instanța de apel a ignorat cererile din 09 aprilie 2024 și nu s-a expus în privința scutirii de la plata taxei de stat în încheierea din 23 aprilie 2023.

16. Consideră că li s-a îngrădit accesul liber la justiție, or, în privința activelor pe care la dețineau, inclusiv mijloace bănești aflate la conturile bancare, au fost instituite măsuri de asigurare a acțiunii prin aplicarea sechestrului atât pe marginea prezentului litigiu, cât și pe alte litigii aflate pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și Judecătoriei Edineț, sediul Central ca instanță de insolvabilitate aplicată prin încheierea din 15 martie 2024 emisă de Judecătoria Edineț, sediul Central, prin care a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de creditorul SRL „DV Plus”, fiind instituită perioadă de observație, cu desemnarea în calitate de administrator provizoriu pe Roșca Vitalie.

17. La 11 iunie 2024, Curtea Supremă de Justiție, întru respectarea dreptului la un proces echitabil, a expediat în adresa CÎ „Agrostoc” copia

recursului declarat de Mandraburca Victor și SRL „Total Agro Prim”, prin intermediul administratorului statutar Mandraburca Vector și administratorului provizoriu Roșca Vitalie, cu înștiințare despre necesitatea prezentării referinței, fapt ce rezultă din scrisoarea anexată la dosar (f.d.218), însă intimatul nu și-a valorificat acest drept procedural și nu a depus referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

18. În conformitate cu art.424 alin.(2) din Codul de procedură civilă:
„(2) Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”

19. Potrivit art.425 din Codul de procedură civilă:
„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

20. Conform art.426 alin.(3) din Codul de procedură civilă:
„(3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.”

21. În conformitate cu art.426¹ alin.(1) lit.a) și alin.(2) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen. (2) Recursul împotriva încheierii judecătorești se restituie în baza a cel puțin unuia din temeiurile prevăzute la alin.(1), printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.”

22. Conform art.110 din Codul de procedură civilă:
„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

23. În conformitate cu art.111 alin.(1) din Codul de procedură civilă:
„Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.”

24. Din dispozițiile art.113 din Codul de procedură civilă rezultă că:
„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

25. Reieșind din prevederile art.10 alin.(1) din Codul de procedură civilă:

„Sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.”

26. În conformitate cu art.56 alin.(3) din Codul de procedură civilă:
„Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.”

27. Conform art.61 alin.(1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

28. Potrivit art.116 alin.(1) și (3) din Codul de procedură civilă:

„(1) Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

(3) La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).”

29. În conformitate cu art.100 alin.(1) și (1¹) din Codul de procedură civilă:

„(1) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

(1¹) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sunt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.”

30. Conform art.102 alin.(6) din Codul de procedură civilă:

„(6) Citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces.”

31. Din prevederile art.105 alin.(1¹) și (5) din Codul de procedură civilă:

„(1¹) Citația sau înștiințarea se expediază autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor sau prin orice mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte.

(5) Citațiile și înștiințările expediate reprezentanților la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor se consideră recepționate de către părți și alți participanți la proces.”

32. Potrivit art.47 din Legea nr.124 din 19 mai 2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere:

„(1) Documentul electronic poate fi expediat și recepționat cu ajutorul sistemelor informaționale și de comunicații electronice și/sau al purtătorilor materiali.

(2) Documentul electronic se expediază într-un mod ce permite păstrarea și utilizarea acestuia de către destinatar.

(3) În cazul în care semnatarul sau creatorul sigiliului electronic și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, documentul electronic se consideră expediat dacă:

a) este expediat de către semnatar sau creatorul sigiliului electronic ori de către un intermediar în circulația electronică a documentelor, care acționează în numele semnatarului sau al creatorul sigiliului electronic, sau prin sistemul informațional utilizat de către semnatar sau creatorul sigiliului electronic;

b) este adresat în mod corespunzător sau este direcționat în sistemul informațional indicat de destinatar;

c) este redat într-o formă ce permite prelucrarea acestuia în sistemul informațional indicat de destinatar;

d) intră într-un sistem informațional ce nu este controlat de către semnatar sau de către creatorul sigiliului electronic ori de către intermediarul în circulația electronică a documentelor care expediază documentul electronic în numele semnatarului sau al creatorului sigiliului electronic.

(4) În cazul în care semnatarul și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, documentul electronic se consideră recepționat de către destinatar dacă acesta:

a) intră în sistemul informațional din care destinatarul poate să extragă documentele electronice;

b) intră în sistemul informațional indicat de destinatar într-o formă accesibilă pentru utilizare în sistemul respectiv.

(5) Documentul electronic se consideră neexpediat în cazul în care destinatarul știa sau trebuia să știe că:

a) persoana indicată în documentul electronic ca semnatar nu este semnatarul acestuia;

b) semnatarul nu este inițiatorul expedierii documentului electronic;

c) documentul electronic este recepționat de către destinatar cu modificări sau fără semnătură electronică.

(6) Documentul electronic nu se consideră recepționat dacă persoana care l-a recepționat nu este destinatarul preconizat al acestuia.”

33. Conform art.48 alin.(1) din Legea nr.124/2022:

„Dacă semnatarul sau creatorul sigiliului electronic și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, momentul intrării acestuia în sistemul informațional care nu este controlat de către semnatar sau creatorul sigiliului electronic ori de către intermediarul în circulația electronică a documentelor care expediază documentul electronic în numele semnatarului sau al creatorului sigiliului electronic.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

34. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că potrivit art.368 alin.(3) din Codul de procedură civilă, încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii, poate fi atacată odată cu fondul.

35. La 09 aprilie 2024, prin poșta electronică, Mandraburca Victor și SRL „Total Agro Prim”, prin intermediul administratorului statutar Mandraburca Vector și administratorului provizoriu Roșca Vitalie, au depus cereri suplimentare, prin care au solicitat repetat scutirea de la plata taxei de stat (f.d.192-193, 195-196).

36. Ca urmare, prin încheierea din 23 aprilie 2024, Curtea de Apel Bălți a restituit apelanților SRL „Total Agro Prim” și Mandraburca Victor cererile de apel, împreună cu documentele anexate la acestea, din motiv că în termenul stabilit de instanța de apel (până la 08 aprilie 2024) nu au fost prezentate dovezile de plată a taxei de stat.

37. Încheierea din 23 aprilie 2024 a Curții de Apel Bălți a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor Judecătorești: <https://www.cab.instante.justice.md>, la data de 25 aprilie 2024.

38. La 29 aprilie 2024, ora 12:11, Curtea de Apel Bălți a expediat copia încheierii din 23 aprilie 2024, destinată apelanților SRL „Total Agro Prim” și Mandraburca Victor, la adresa electronică: XXXXXX (f.d.202), poștă electronică de la care pe de o parte Mandraburca Victor, în calitate de persoana fizică, și pe de altă parte în calitate de administrator statutar al SRL „Total Agro Prim” (f.d.166), a comunicat și a expediat corespondență în adresa instanței de apel (f.d.192, 195, 197), inclusiv, prin care au fost depuse și cererile de recurs (f.d.205, 209).

39. Cele menționate supra atestă faptul că termenul de 15 de zile prevăzut la art.425 din Codul de procedură civilă, pentru depunerea recursului împotriva încheierii instanței de apel, a început să curgă din data de 30 aprilie 2024, ziua imediat următoare de la data comunicării SRL „Total Agro Prim” și lui Mandraburca Victor a încheierii contestate, și care a expirat la data de 14 mai 2024 (marți) inclusiv.

40. În pofida celor enunțate, SRL „Total Agro Prim” și Mandraburca Victor nu s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursuri împotriva încheierilor instanței de apel din 23 aprilie 2024 și respectiv din 21 martie 2024 (care se atacă odată cu fondul), abia la 29 mai 2024, adică în afara termenului legal de 15 zile, calculat de la data comunicării (29 aprilie 2024), prevăzut la art.425 din Codul de procedură civilă, drept consecință, intervenind aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art.426¹ alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă, de restituire a recursurilor.

41. Reieșind din prevederile art.116 alin.(1) și (3) CPC, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită prin cerere acest lucru.

42. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură.

43. De asemenea, prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a recursului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de recurs reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

44. Atât persoana fizică Mandraburca Victor, cât și SRL „Total Agro Prim”, prin intermediul administratorului statutar Mandraburca Vector și administratorului provizoriu Roșca Vitalie, în cererile de recurs nu au solicitat repunerea în termenul de declarare a recursurilor, cu anexarea probelor concludente, ce justifică omiterea acestuia și nici nu au menționat când le-a devenit cunoscută încheierea contestată. Or, repunerea în termenul de atac se face de către instanța de judecată doar în cazurile și în ordinea strict reglementată la art.116 din CPC, care cert, expres și imperativ stipulează că repunerea în termen a actului de procedură poate fi efectuată doar *la cererea*

persoanei care o solicită și cu anexarea probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

45. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că odată ce Mandraburca Victor, în calitate de persoana fizică, și pe de altă parte în calitate de administrator statutar al SRL „Total Agro Prim”, personal a indicat adresa electronică (XXXXXX) drept mijloc de comunicare a corespondenței, recurenții nu mai pot nega necomunicarea actelor de procedură, în situația în care chiar și cererile de recurs au fost depuse la Curtea Supremă de Justiție prin intermediul aceleiași poște electronice.

46. La acest aspect, Completul de judecată subliniază că notificarea prin poșta electronică este echivalentă cu notificarea de substituie prin introducerea în cutia poștală.

47. Instanța de apel din toate mijloacele de comunicare indicate în lucrările dosarului, a ales cel mai eficient, rapid, și sigur mijloc de comunicare, cum ar fi poșta electronică a recurenților.

48. Confirmarea expedierii și recepționării documentului către părțile interesate prin poșta electronică, se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice.

49. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului, data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc. Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul menționat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități, cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „*Mail delivery system*” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „*Mail delivery system*” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

50. La caz, astfel de mențiuni de eroare tehnică la data de 29 aprilie 2024, odată cu expedierea a actului judecătoresc din 23 aprilie 2024 a Curții de Apel Bălți, destinată SRL „Total Agro Prim” și lui Mandraburca Victor, la adresa electronică: XXXXX, lipsesc (f.d.202).

51. Prin urmare, se atestă că actul judecătoresc de dispoziție din 23 aprilie 2024 a Curții de Apel Bălți, a fost comunicat SRL „Total Agro Prim” și lui Mandraburca Victor, anume la data de 29 aprilie 2024, ora 12:11. Or, fiind cert faptul că actul de procedură transmis destinatarilor menționați, prin poșta electronică indicată de aceștia, se consideră recepționat în ziua expedierii – 29 aprilie 2024.

52. Această regulă este stabilită și în Legea nr.124 din 19.05.2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, în special la prevederile art.47 alin.(1)-(6) și art.48 alin.(1) precitate supra.

53. La caz, încheierea din 23 aprilie 2024 a Curții de Apel Bălți a fost expediată recurenților la 29 aprilie 2024 (luni), ora 12:11, iar termenul-limită de efectuare a acțiunii de procedură a expirat la 14 mai 2024 (marți) (15 zile de la comunicarea încheierii contestate, a fost calculat începând cu a doua zi de la notificare), pe când Mandraburca Victor și SRL „Total Agro Prim”, prin intermediul administratorului statutar Mandraburca Vector și administratorului provizoriu Roșca Vitalie, au depus cererile de recurs abia la 29 mai 2024, ora 16:33, tot prin intermediul aceleași poște electronice (XXXXXX), în afara termenului legal de 15 zile de la comunicarea încheierii instanței de apel, prevăzut la art.425 din Codul de procedură civilă, fără a justifica prin probe incontestabile ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură în termenul legal omis.

54. În astfel împrejurări, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constatat că Mandraburca Victor și SRL „Total Agro Prim”, interesați de soluționarea prezentei cauze în ordine de recurs, precum și cunoscând că încă la data de 29 aprilie 2024 Curtea de Apel Bălți le-a comunicat prin e-mail încheierea contestată, trebuiau să depună maximă diligență și să întreprindă acțiuni de a se interesa de soarta dosarului respectiv (să contacteze Direcția evidență și documentare procesuală din cadrul Curții de Apel Bălți, sau să se prezinte personal la instanța de apel, să verifice Portalul Național al Instanțelor Judecătorești, inclusiv să-și verifice poșta electronică) pentru a nu omite termenul legal de declarare a recursului prevăzut la art.425 din Codul de procedură civilă, având în vedere că încheierea din 23 aprilie 2024 a Curții de Apel Bălți a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor Judecătorești la data de 25 aprilie 2024 și notificată recurenților la poșta electronică, indicată de aceștia, la 29 aprilie 2024.

55. La acest capitol sunt relevante dispozițiile art.56 alin.(3) și art.61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, care cert stipulează că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

56. Din cele reținute rezultă că nerespectarea termenului legal în interiorul căruia urma de efectuat actul de procedură (art.425 CPC), se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al recurenților Mandraburca Victor și SRL „Total Agro Prim”, al căruia administrator statutar este Mandraburca Victor, care trebuiau să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale.

57. Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

58. Exercițarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

59. Prin urmare, ținând cont de faptul că recursurile au fost declarate la 29 mai 2024, cu încălcarea evidentă a termenului legal prevăzută la art.425 din Codul de procedură civilă, fără solicitarea repunerii în termenul de declarare a recursului și cu indicarea în sensul art.116 din Codul de procedură civilă a motivelor justificative de repunere în termen a recursului și anexarea probelor concludente în vederea argumentării omiterii termenului legal, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că la caz sunt aplicabile prevederile art.426¹ alin.(1) lit.a) CPC, consecințele căreia prevăd restituirea recursurilor ca fiind depuse în afara termenului legal.

60. Or, respectarea de către părți a termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116 și art. 425 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

61. În atare circumstanțe, soluția de restituire a recursurilor este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

62. În susținerea opiniei enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța *Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007*, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza *Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008*, unde se notează că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

63. Din considerentele menționate, și luând în considerare faptul că recursurile au fost depuse cu omiterea termenului prevăzut la art.425 din Codul de procedură civilă și fără a solicita repunerea în termen a recursurilor, cu justificarea omiterii acestui termen, Completul de judecată al Curții Supreme

de Justiție concluzionează de a restitui recursurile ca fiind depuse în afară termenului legal.

64. În conformitate cu art.269-270, art.424 alin. (2) și (3), art. 426¹ alin.(1) lit.a) și alin.(2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Restituie recursurile declarate de Mandraburca Victor și Societatea cu Răspundere Limitată „Total Agro Prim”, prin intermediul administratorului statutar Mandraburca Vector și administratorului provizoriu Roșca Vitalie împotriva încheierilor Curtii de Apel Bălți din 23 aprilie 2024 și 21 martie 2024, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Cooperativa de Întreprinzător „Agrostoc” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Total Agro Prim” și lui Victor Mandraburca cu privire la încasarea datoriei, penalității de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea este nu se spune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Ion Malanciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi